

Załącznik do
Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Ozimku
z dnia .....

GMINNY PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
na lata 2013 –2015 (PROJEKT)

Spis treści:

I.	Wprowadzenie.....	2
II.	Diagnoza problemu w gminie Ozimek.....	3
III.	Zasoby instytucjonalne w obszarze zdrowia psychicznego w gminie Ozimek.....	6
IV.	Zasoby instytucjonalne w obszarze zdrowia psychicznego w powiecie opolskim.....	11
V.	Zasoby instytucjonalne w obszarze zdrowia psychicznego w mieście Opolu.....	15
VI.	Zasoby szpitalne w obszarze zdrowia psychicznego w województwie opolskim.....	16
VII.	Cele główne i cele szczegółowe programu.....	21
VIII.	Finansowanie programu.....	25
IX.	Postanowienia końcowe.....	25
X.	Źródła.....	25
	Załącznik nr 1. ICD 10 - Międzynarodowa klasyfikacja chorób i problemów zdrowotnych	27
	Załącznik nr 2. Wykaz podmiotów świadczących usługi w zakresie ochrony zdrowia psychicznego	28

I. WPROWADZENIE

Podstawą opracowania i realizacji niniejszego programu jest § 4.1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz załącznik nr 1 do niniejszego rozporządzenia. Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego jest realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ponadto program powiązany jest z wcześniej uchwalonymi przez Radę Miejską w Ozimku programami:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

O znaczeniu zdrowia psychicznego dla człowieka, mówi preambuła do ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego uznając, że zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa.

Dostępne dane epidemiologiczne wskazują na lawinowo rosnący popyt na świadczenia z zakresu zdrowia psychicznego. W ciągu ostatniego dziesięciolecia liczba osób leczonych ambulatoryjnie zwiększyła się o połowę, a leczonych stacjonarnie o jedną trzecią. O pogarszającym się stanie zdrowia psychicznego, zwłaszcza w ostatnich latach świadczy najwyższy w historii współczynnik samobójstw. Gorsza kondycja psychiczna obywateli ma negatywny wpływ na klimat społeczno-polityczny, zmniejsza produktywność, ogranicza możliwości rozwojowe kraju. Ochrona zdrowia mimo iż dysponuje rosnącym potencjałem intelektualnym, fachowym i coraz większym doświadczeniem, nie jest w stanie wpłynąć decydująco na zdrowie psychiczne Polaków. Może tylko leczyć, bo jej wpływ na przyczyny jest ograniczony.

W obecnej sytuacji epidemiologicznej wyróżnia się cztery grupy rozpoznań, które stanowią największe zagrożenie dla zdrowia psychicznego Polaków generując przy tym około 75% kosztów leczenia:

- zaburzenia depresyjne
- choroby związane ze starzeniem w tym choroby organiczne
- zaburzenia alkoholowe i zaburzenia związane z uzależnieniem od innych środków psychoaktywnych
- przewlekłe choroby schizofreniczne i afektywne

W przypadku samorządu gminnego ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie przede wszystkim na realizacji celów z zakresu promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i wsparcia. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Zdrowia Psychicznego jest diagnoza sytuacji opracowana na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów zajmujących się leczeniem i ochroną zdrowia psychicznego.

II. DIAGNOZA PROBLEMU W GMINIE OZIMEK

W gminie Ozimek na dzień 31 grudnia 2012 roku zamieszkiwało 19.919 osób w tym 2.892 osoby nieletnie. Z zasiłków pomocy społecznej korzystało 543 rodziny, a ze świadczeń rodzinnych 515 rodzin.

Tabela nr 1. Zasiłki pielęgnacyjne wypłacane przez Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej z tyt. chorób o podłożu psychicznym – stan na 31.12.2012

Rodzaj i symbol choroby	Ogółem osób	w tym kobiety	w tym mężczyźni	w tym dzieci
01-U upośledzenie umysłowe	23	10	6	7
02-P choroby psychiczne	26	5	19	2
06-E epilepsja	7	3	2	2
10-N choroby neurologiczne	39	16	14	9
Ogółem	95	34	41	20

Tabela nr 2. Świadczenia dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi prowadzone przez placówki w gminie Ozimek w roku 2012/2103

Placówka	Rodzaj świadczeń	Liczba Osób
Przedszkole Integracyjne nr 2 w Ozimku	Kształcenie specjalne	8
	Zajęcia rewalidacyjno -wychowawcze	3
Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci autystycznych	1
Szkoła Podstawowa nr 2 W Ozimku	Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze	7
	Terapia pedagogiczna	10
Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawn.	Zajęcia terapeutyczne	16
Gminny Zespół Szkół w Ozimku	Pomoc psychologiczno pedagogiczna	88
	Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze	10
Szkoła Podstawowa nr 1 w Ozimku	Socjoterapia	1
Zespół Szkół w Ozimku	Zajęcia rewalidacyjne	2

Tabela nr 3. Dane statystyczne dotyczące dzieci korzystających ze świadczeń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ozimku w tym z zaburzeniami psychicznymi

Rok szkolny	Liczba przyjętych dzieci	Liczba wydanych orzeczeń
2009-2010	901	52
2010-2011	857	53
2011-2012	839	45

Tabela nr 4. Dane dotyczące leczonych pacjentów z gminy Ozimek w Poradni Zdrowia Psychicznego oraz w Poradni Odwykowej w Ozimku w latach 2010 - 2012

Rozpoznanie (wyjaśnienia symboli w załączniku nr 1)	Liczba pacjentów	% populacji i dla 2012 roku	Płeć		Wiek		
			Mężczyźni	Kobiety	19-29 lat	30-64 lat	pow.65 lat
F00 – F09	rok 2010 – 135	0,74%	42	93	0	50	85
	rok 2011 – 145		50	95	0	50	95
	rok 2012 - 148		49	99	0	48	100
F20 – F29	rok 2010 – 70	0,41%	30	40	7	60	3
	rok 2011 – 81		34	47	12	67	2
	rok 2012 - 82		33	49	12	68	2
F30 – F39	rok 2010 -80		18	62	2	49	29
	rok 2011 – 74		16	58	3	47	24

	rok 2012 - 78	0,39%	8	70	2	55	21
F40 - F48	rok 2010 - 252		78	174	36	196	20
	rok 2011 - 247		77	170	22	186	39
	rok 2012 - 255	1,28%	84	171	28	188	39
F50	rok 2010 - 1		0	1	1	0	0
	rok 2011 - 1		0	1	1	0	0
	rok 2012 - 1	0,005%	0	1	1	0	0
F60 - F69	rok 2010 - 5		4	1	1	4	0
	rok 2011 - 8		6	2	0	8	0
	rok 2012 - 10	0,05%	8	2	1	9	0
F70 - F79	rok 2010 - 70		22	48	20	42	8
	rok 2011 - 71		26	45	30	35	6
	rok 2012 - 70	0,35%	24	46	25	35	10

Tabela nr 5. Osoby uzależnione od alkoholu - F10.2 w latach 2010 - 2012

Rok	Liczba pacjentów	Płeć		Wiek		
		Mężczyźni	Kobiety	19-29 lat	30-64 lat	pow.65 lat
2010	94	78	16	10	83	1
2011	84	69	15	6	76	2
2012	83	68	15	5	76	2

Tabela nr 6. Świadczenia udzielone przez Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny w Opolu dla mieszkańców gminy Ozimek

Lata 2010 - 2012	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów
Świadczenia ambulatoryjne	918	173
Świadczenia stacjonarne	173	110

Poradnia Zdrowia Psychicznego		Oddziały stacjonarne	
Rozpoznanie	Liczba pacjentów	Rozpoznanie	Liczba pacjentów
F00 - F10	12	F00 - F09	9
F10 - F19	21	F10 - F19	2
F20 - F29	61	F-20 - F29	120
F30 - F39	9	F30 - F39	5
F40 - F48	3	F40 - F48	5
F50	1	F60 - F61	9
F60 - F61	3	F70 - F78	18
		F93 - F94	5

- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o niepełnosprawności w Opolu z tytułu chorób psychicznych w latach 2010 - 2012 wydał 2 orzeczenia u dzieci do 16 roku życia oraz 28 orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia.
- Stowarzyszenie MONAR w latach 2010-2012 udzielił świadczeń 4 mężczyznom
- Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Branicach w latach 2010-2012 udzielił 28 pacjentom z gminy Ozimek świadczeń stacjonarnych.

Zebrane dane wskazują, iż na przestrzeni lat 2010 - 2012 z pomocy specjalistycznej najczęściej korzystały kobiety w wieku 30 - 64 lat z rozpoznaniem zaburzeń nerwicowych (tabela nr 4). Natomiast w przypadku zaburzeń psychicznych spowodowanych użyciem substancji psychoaktywnych z pomocy częściej korzystali mężczyźni (tabela nr 5). Istotny jest również fakt, iż wzrosła ogólna liczba pacjentów z terenu gminy Ozimek przyjmowanych w Poradni Zdrowia Psychicznego w Ozimku. Jeśli chodzi o zaburzenia typu schizofrenia i urojeniowe to pacjenci z takim rozpoznaniem częściej korzystali z pomocy specjalistycznej w Wojewódzkim Specjalistycznym Zespole Neuropsychiatrycznym w Opolu.

III.ZASOBY INSTYTUCJONALNE W OBSZARZE ZDROWIA PSYCHICZNEGO W GMINIE OZIMEK

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ozimku

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne są specjalistycznymi placówkami resortu oświaty prowadzącymi działalność diagnostyczną, terapeutyczną, profilaktyczną i doradczą w środowiskach wychowujących dzieci i młodzież. Poradnie udzielają pomocy dzieciom, uczniom, ich rodzicom i prawnym opiekunom, nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek mających siedzibę na terenie działania poradni. Podstawowe zadania poradnia realizuje w szczególności przez: diagnozę, konsultacje, terapię, psychoedukację, doradztwo, mediacje, interwencje w środowisku ucznia, działalność profilaktyczną i działalność informacyjną.

Do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ozimku można zgłaszać się bez skierowania. Zgłoszenia przyjmowane są osobiście lub telefonicznie. Korzystanie z pomocy udzielanej przez poradnie jest dobrowolne i nieodpłatne.

Poradnia udziela pomocy: dzieciom od chwili urodzenia i młodzieży na wszystkich etapach edukacyjnych , rodzicom i prawnym opiekunom w sprawach dotyczących dzieci, nauczycielom i wychowawcom.

Zakres pomocy: diagnoza, konsultacja, doradztwo, terapia, neuroterapia profilaktyka, psychoedukacja mediacja, interwencja w środowisku ucznia działalności informacyjna.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ozimku oferuje:

pomoc psychologiczną

- diagnozę trudności w nauce: określanie poziomu rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego, określanie potencjalnych możliwości oraz wspieranie mocnych stron dziecka,
- diagnozę sytuacji wychowawczych i pomoc psychologiczną rodzicom, dzieciom, młodzieży, nauczycielom, w celu podjęcia działań profilaktycznych, mediacyjnych i interwencyjnych,
- prowadzenie zajęć profilaktycznych i psychoedukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom, inicjowanie różnych form pomocy,
- poradnictwo i doradztwo psychologiczne dla rodziców, prawnych opiekunów, nauczycieli i wychowawców.

pomoc pedagogiczna

- diagnozę i terapię trudności w nauce uczniów wszystkich typów szkół,
- diagnozę i terapię w zakresie dysleksji, dysortografii i dysgrafii,
- pomoc w wyborze kierunku kształcenia i preferencji zawodowych,
- pomoc przy zmianie szkoły ponadgimnazjalnej, w trakcie trwania nauki (np. ze względu na stan zdrowia),
- konsultacje problemowe dla uczniów, ich rodziców, prawnych opiekunów i nauczycieli, na wszystkich etapach kształcenia,
- współpraca z placówkami oświatowymi, opiekuńczo-wychowawczymi i instytucjami działającymi na rzecz dziecka,
- wspieranie rodziców, prawnych opiekunów w pracy edukacyjnej i wychowawczej z dziećmi i młodzieżą.

pomoc logopedyczna

- diagnozę logopedyczną dzieci z nieprawidłowym rozwojem mowy, jękaniem, opóźnionym rozwojem mowy i wadami wymowy,
- terapię logopedyczną dzieci z zaburzeniami wymowy,
- działalność profilaktyczno-doradczą dla rodziców, prawnych opiekunów i nauczycieli,
- badania przesiewowe na terenie placówek oświatowych.

Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej ELIKSIR

Poradnia Dla Osób Uzależnionych Od Alkoholu istnieje w Ozimku od 1995r. Od 2001 roku funkcjonuje w ramach Specjalistycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ELIKSIR” w Ozimku, który obejmuje wspomnianą Poradnię oraz Poradnię Zdrowia Psychicznego.

W Zakładzie Opieki Zdrowotnej Eliksir udzielane są świadczenia w zakresie poradni zdrowia psychicznego oraz w poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia.

W skład zespołu terapeutycznego wchodzi: 2 lekarzy psychiatrów, specjalista psychoterapii uzależnień, pedagog – specjalista psychoterapii uzależnień, dwóch

psychologów w tym jeden z certyfikatem specjalisty terapii uzależnień, instruktor terapii uzależnień oraz dwie pielęgniarki.

Lokalowo obie poradnie funkcjonują w ramach wspólnych pomieszczeń oddzielonych od pozostałej części przychodni. Poradnia posiada oddzielne wejście.

Obejmuje gabinet lekarski, gabinet zabiegowy, gabinet psychologa, salę do zajęć terapeutycznych, rejestrację, poczekalnię i WC. Pomieszczenia zgodnie ze swoim przeznaczeniem są w pełni wyposażone w niezbędny sprzęt. Poradnia usytuowana jest na pierwszym piętrze i zajmuje powierzchnię 120 m².

Tabela nr 7. Ogółem wszystkie świadczenia w PZP i PO w Ozimku

Rok	Liczba świadczeń	
	Poradnia Zdrowia Psychicznego	Poradnia Odwykowa
2010	2807	2726
2011	2838	2376
2012	2850	2416

Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej

Realizuje zadania dotyczące osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie wynikające z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych, zajmując się przede wszystkim:

- wypłatą zasiłków pielęgnacyjnych na niepełnosprawne dziecko, dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osobom niepełnosprawnym powyżej 16 roku życia legitymującym się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- wypłatą świadczeń pielęgnacyjnych osobom, które rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym,
- wypłatą dodatków do świadczeń rodzinnych z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- udzielaniem świadczeń pieniężnych i niepieniężnych wynikających z ustawy o pomocy społecznej,

- świadczeniem usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, szczególnie dla dzieci dotkniętych autyzmem.
- kierowaniem osób z zaburzeniami psychicznymi do Domów Pomocy Społecznej.
- organizowaniem działalności Ośrodka Profilaktyki w tym: prowadzenie świetlicy środowiskowej, dyżur psychologa, grupy samopomocowe AA i Al.-Anon.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Gminnej Komisji zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy:

- podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu.
- przeprowadzanie kontroli oraz ekspertyz punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wydawanie postanowień dotyczących zgodności ich lokalizacji z odnośnymi uchwałami Rady Miejskiej w Ozimku w związku z procedurą wydawania przez Burmistrza Ozimka decyzji w sprawie zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- prowadzenie innych działań przewidzianych przepisami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, narkomanii oraz Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Celem działania zespołu interdyscyplinarnego jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie

Zadania zespołu interdyscyplinarnego

- zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy;
- oddziaływanie na sprawców przemocy;
- działania profilaktyczne zmniejszające ryzyko wystąpienia przemocy w rodzinie
- zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno - edukacyjne

Adresatami zespołu są: ofiary przemocy w rodzinie w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy, osoby starsze, niepełnosprawne, sprawcy i świadkowie przemocy w rodzinie.

Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych INTEGRACJA

Dotację na działalność na rzecz osób niepełnosprawnych w tym niepełnosprawnych psychicznie otrzymuje tylko jeden podmiot, który jest organizacją pożytku publicznego tj. Stowarzyszenie Przyjaciół i Rodziców Dzieci

Niepełnosprawnych „Integracja”. Gmina Ozimek udostępniła do prowadzenia tej działalności pomieszczenia przy ulicy Dłuskiego 14 (w budynku żłobka) składające się z dużej sali zajęć, aneksu kuchennego oraz pomieszczenia do ćwiczeń. Głównymi celami Stowarzyszenia są:

- pomoc dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej i ich rodzinom w zakresie skutecznych form rehabilitacji fizycznej i społecznej, leczenia, edukacji i wypoczynku,
- świadczenie pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans,
- podejmowanie działań na rzecz integracji dzieci niepełnosprawnych ze zdrowymi rówieśnikami

Przedszkole Integracyjne

Gmina Ozimek jest organem założycielskim i prowadzącym Przedszkole Publiczne nr 2 z oddziałami integracyjnymi. Podstawowym celem działalności przedszkola jest wspólna zabawa i nauka dzieci zdrowych i niepełnosprawnych. Wszyscy pracownicy są zobowiązani do stworzenia dzieciom zdrowym i niepełnosprawnym optymalnych warunków do rozwoju i osiągania sukcesów, podniesienia poziomu gotowości do nauki. Przedszkole realizuje autorski program pod nazwą „Uczymy się żyć razem”. W stosunku do dzieci o specyficznych potrzebach edukacyjnych realizowane są indywidualne programy edukacyjne.

Szkoła Podstawowa nr 2

Szkoła Podstawowa nr 2 w Ozimku wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom dzieci niepełnosprawnych, utworzyła w 2000 roku oddziały integracyjne, w których uczniowie niepełnosprawni mogą uczyć się i rozwijać w gronie zdrowych rówieśników.

Podstawowym celem szkoły jest jej pozytywne oddziaływanie wychowawcze na dzieci pełnosprawne, ponieważ nauka i przebywanie na co dzień dzieci pełnosprawnych i niepełnosprawnych prowadzi do wyeliminowania uprzedzeń, postaw odrzucających, uczy tolerancji i akceptacji. Wykonywanie tych zadań umożliwia uczniom rozwój edukacyjny i wychowawczy w przyjaznej atmosferze, opartej na wzajemnej życzliwości i zaufaniu. Włączenie dzieci niepełnosprawnych do oddziałów klasowych wpływa korzystnie na ich rówieśników, uwrażliwia ich na potrzeby innych, nie wpływa natomiast w żaden sposób na obniżenie poziomu nauczania. Dowodem na to jest czynny udział i zajmowanie wysokich lokat przez uczniów szkoły w organizowanych konkursach i olimpiadach. Doświadczenia szkoły z integracją pozwalają na stwierdzenie, że korzyści z niej wypływające są warte wszelkich wysiłków podejmowanych na rzecz jej rozwoju.

Inne świadczenia

16 października 2008 roku Burmistrz Ozimka wydał zarządzenie, w którym określił zasady organizacji bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu uczniów niepełnosprawnych objętych kształceniem specjalnym do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, uczniów z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim a także dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami - do ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Ustalił również zasady zawierania umów dotyczących zwrotu kosztów przejazdu uczniów, dzieci i młodzieży, o których mowa wyżej jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice, opiekunowie lub opiekunowie prawni własnym samochodem lub środkiem powszechnej komunikacji zbiorowej. Gmina Ozimek dysponuje samochodem do przewozu osób niepełnosprawnych, którego zakup częściowo sfinansowany został ze środków PFRON

IV.ZASOBY INSTYTUCJONALNE W OBSZARZE ZDROWIA PSYCHICZNEGO W POWIECIE OPOLSKIM

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie są samodzielnymi jednostkami organizacyjno-budżetowymi, bezpośrednio podporządkowane zarządowi powiatów. Przy ich pomocy starosta powiatu sprawuje nadzór między innymi nad działalnością dotyczącą osób niepełnosprawnych.

Zadania Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, które adresowane są do osób niepełnosprawnych, to przede wszystkim:

- Opracowywanie i realizacja powiatowych programów działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.
- Opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie dla potrzeb samorządu województwa.
- Podejmowanie działań, które zmierzają do ograniczania skutków niepełnosprawności.
- Współpraca z lokalnymi organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej.
- Dofinansowanie:
  - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,

- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, które przyznawane są osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- rehabilitacji dzieci i młodzieży.
- Dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej
- Prowadzenie kontroli organizatorów turnusów rehabilitacyjnych oraz ośrodków wpisanych do rejestrów.

Ośrodki Rehabilitacyjno-Readaptacyjne MONAR

Na terenie powiatu działają 2 placówki, w których odbywa się leczenie stacjonarne długoterminowe:

- Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny w Zbicku,
- filia Ośrodka Rehabilitacyjno-Readaptacyjny w Graczach

Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny MONAR w Zbicku.

Do ośrodka przyjmowane są osoby pełnoletnie, zarówno kobiety jak i mężczyźni, z różnymi typami uzależnień (głównie od narkotyków, też w połączeniu z alkoholem), również matki z dziećmi. Czas trwania programu rehabilitacyjnego to okres 12-16 miesięcy. Oferowana jest specjalistyczna opieka terapeutyczna i post-rehabilitacyjna. Program oparty jest głównie na metodzie społeczności terapeutycznych i obejmuje szereg oddziaływań zarówno terapeutycznych, jak i społecznych, mających na celu odbudowanie takich norm i wartości, jak uczciwość, odpowiedzialność, szczerłość, przyjaźń itd. Mieszkańcy Ośrodka w Zbicku mają możliwość jazdy konnej, strzelania z łuków, uczęszczania na siłownię, gry w bilard, tenisa stołowego, darta, szachy, rywalizacji w piłkę nożną, koszykową, czy siatkową.

Do dyspozycji jest także pracownia artystyczna, siłownia, sprzęt rowerowy. Ośrodek oferuje pomoc jednocześnie dla 44 osób. Przy Ośrodku Rehabilitacyjno-Readaptacyjnym w Zbicku działa Hostel dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych (4 miejsca)

Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny MONAR w Graczach

Podstawą oddziaływań jest metoda społeczności terapeutycznej, przy czym program leczenia jest modyfikowany w zależności od potrzeb i specyfiki pacjentów. Poza terapią grupową, w Ośrodku realizowane są inne profesjonalne formy pomocy i wsparcia:

- terapia indywidualna (etapowe osobiste plany terapii budowane na podstawie indywidualnej pogłębionej diagnozy problemowej);
- program współpracy z rodzinami pacjentów (m.in. comiesięczne spotkania psychoedukacyjne);
- etapowe programy rozwoju osobistego (edukacyjne, psychoedukacyjne) dostosowane do potrzeb i oczekiwań pacjentów na kolejnych etapach terapii;

- programy edukacji i reorientacji zawodowej dla osób kończących leczenie (kursy kwalifikacyjne i zawodowe zwiększające atrakcyjność na rynku pracy);
- specjalistyczny program psychoedukacyjny dla ludzi żyjących z HIV;
- postrehabilitacyjny program wspierający dla osób po zakończonej terapii.

Realizowany w Ośrodku proces terapeutyczny ma charakter długoterminowy i trwa około 18 miesięcy. Głównym celem programu jest terapia, rehabilitacja i readaptacja osób uzależnionych. Cel ten rozumiany jest jako zmiana jakościowa w funkcjonowaniu społecznym w kierunku zwiększenia samodzielności i wzrostu umiejętności radzenia sobie w potencjalnie trudnych sytuacjach życiowych. Cel ma charakter długofalowy i realizowany jest poprzez trening konkretnych umiejętności psychospołecznych.

Do Ośrodka przyjmowani są pełnoletni mężczyźni uzależnieni od różnych substancji psychoaktywnych. Ośrodek posiada 30 miejsc. Koniecznym warunkiem podjęcia i kontynuowania terapii jest podporządkowanie się podstawowym normom społeczności terapeutycznej: abstynencja od narkotyków, alkoholu i innych substancji zmieniających świadomość, wykluczenie jakichkolwiek kontaktów seksualnych pomiędzy uczestnikami programu, powstrzymywanie się od przemocy fizycznej i psychicznej. Placówka umożliwia kontynuację nauki szkolnej poza terenem ośrodka, na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym. W procesie terapii mają miejsce, systematycznie organizowane, letnie i zimowe obozy terapeutyczne (narciarstwo, turystyka górską, kajakerstwo) oraz udział w dużych imprezach sportowych (maratony, mecze piłkarskie) i kulturalnych na terenie całego kraju. Ponadto w Ośrodku realizowane są dodatkowe zajęcia: warsztaty teatralne, plastyczne i muzyczne prowadzone przez wykwalifikowanych instruktorów.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Opolu został powołany decyzją Starosty Opolskiego za zgodą Wojewody i funkcjonuje od dnia 1 stycznia 2009 r. Do zadań Zespołu należy m.in. wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności dla dzieci przed 16 rokiem życia i wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób dorosłych po 16 roku życia.

Domy Pomocy Społecznej

W powiecie opolskim działają 2 Domy Pomocy Społecznej dla niepełnosprawnych intelektualnie:

- w Czarnowasach prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Św. Jadwigi
- w Prószkowie, dla którego organem prowadzącym jest Powiat Opolski

Dom Pomocy Społecznej w Czarnowasach

Dom Pomocy Społecznej w Czarnowasach prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr św. Jadwigi. Jest placówką stałego pobytu dla dziewcząt i kobiet (w każdym wieku) niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym, znacznym i

głębokim. Mieszkancki Domu Pomocy Społecznej mogą korzystać z różnych rodzajów terapii zajęciowej: plastycznej, muzykoterapii, zajęć sportowych, hipoterapii i psychoterapii.

Mieszkańcom zapewnia się możliwość rozwijania uzdolnień i zaspokojenia potrzeb twórczych oraz możliwość uczenia się w Szkole Specjalnej. Zapewniona jest profesjonalna opieka pielęgniarska i lekarska oraz dostęp do zabiegów rehabilitacyjnych, prowadzonych przez zespół składający się z rehabilitantów i fizjoterapeutów. Prowadzone są warsztaty terapii zajęciowej, w których dziennie uczestniczy ok. 15-20 osób.

Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie

Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie przeznaczony jest dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i osób przewlekle somatycznie chorych (kobiet i mężczyzn). Zapewniona jest profesjonalna opieka pielęgniarska i lekarska oraz dostęp do zabiegów rehabilitacyjnych i warsztatów terapii zajęciowej, w których dziennie uczestniczy ok. 60 osób (w 2 grupach). Głównym zadaniem domów opieki społecznej jest zapewnienie całodobowej opieki oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, edukacyjnych, społecznych i religijnych. Do domów pomocy społecznej mogą być kierowane osoby, które z uwagi na wiek, sytuację życiową, warunki rodzinne, mieszkaniowe, materialne kwalifikują się do korzystania z tej formy pomocy. Mogą to być również osoby przewlekle chore, których stan zdrowia nie wymaga leczenia szpitalnego, natomiast istnieje uzasadniona potrzeba stałej opieki.

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Na terenie powiatu opolskiego funkcjonuje Warsztat Terapii Zajęciowej w Starych Siołkowicach, którego organem prowadzącym jest Caritas Diecezji Opolskiej. Jest to placówka dziennego pobytu, czynna od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 15.00. Uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej są osoby powyżej 16 roku życia z zaburzeniami psychicznymi ze wskazaniem do terapii posiadające orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Aktualnie w warsztatach uczestniczy 30 osób. Terapia prowadzona jest w grupach terapeutycznych oraz indywidualnie w zakresie terapii pedagogicznej, rehabilitacji medycznej (grupowej i indywidualnej). Prowadzone są także zajęcia z socjoterapii i pedagogiki zabawy. Wszystkie spotkania posiadają charakter indywidualnych programów terapeutycznych. Dzielne zajęcia odbywają się w 6 pracowniach: ceramicznej, malarstwa, zabawkarska, informatycznej, kulinarnej, i ogrodniczej. Do dyspozycji jest również gabinet rehabilitacyjny, gabinet pedagoga, psychologa oraz duża sala do zajęć grupowych i imprez integracyjnych.

V. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W OBSZARZE ZDROWIA PSYCHICZNEGO W MIEŚCIE OPOLU

Poradnie Zdrowia Psychicznego dla dorosłych:

- Zespół Opieki Zdrowotnej Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym,
- Poradnia Przedmałżeńska i Rodzinna Towarzystwa Rozwoju Rodziny,
- Zakład Opieki Zdrowotnej Optima Medycyna,
- 116 Szpital Wojskowy, ul. Wróblewskiego 46,
- Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny,
- Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA,

Poradnie Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży:

- Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny,

Poradnie leczenia uzależnień:

- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia,
- Poradnia ds. uzależnień Sp. z o.o.,
- Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA,
- Centrum Pomocy Psychologicznej, Psychoterapeutycznej i Coachingu ZOZ „TAM”
- Poradnia Monar Ośrodka Rehabilitacyjno-Readaptacyjnego w Zbicku

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Opolu

Działa przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu (czynny całodobowo). Ośrodek zapewnia bezpłatną i anonimową pomoc prawną, psychologiczną, pedagogiczną, terapeutyczną, interwencyjną i z zakresu uzależnień.

Świadczona jest pomoc w sytuacjach:

- przemocy w rodzinie i kryzysów małżeńskich, alkoholizmu i innych uzależnień,
- bezdomności, samotności, utraty pracy, utraty bliskiej osoby, bezrobocia
- klęsk żywiołowych,
- przemocy seksualnej, w tym gwałtu

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie

Działa przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu. Ośrodek udziela specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy domowej (dzieciom, współmałżonkom, osobom żyjącym w związkach nieformalnych, osobom starszym, osobom niepełnosprawnym) oraz świadkom przemocy. Prawo do korzystania z miejsca w Ośrodku mają osoby zamieszkujące nie tylko z terenu miasta Opolu ale również całego województwa opolskiego, na podstawie zgody Kierownika Ośrodka. Osoby są przyjmowane bez skierowania i bez względu na dochód. Pobyt w Ośrodku jest bezpłatny. Czasowy pobyt w Ośrodku wynosi do 3 miesięcy i może być przedłużony w wyjątkowych indywidualnych przypadkach, uzasadnionych sytuacją

Diecezjalna Fundacja Ochrony Życia

Oferuje pomoc wszystkim potrzebującym bez względu na miejsce zamieszkania. Celem Fundacji jest profilaktyczne, edukacyjne i terapeutyczne wspieranie człowieka w jego życiu osobistym, małżeńskim, rodzinnym i społecznym, a w szczególności:

- świadczenie kompleksowej pomocy samotnym matkom w okresie przed porodem i po urodzeniu dziecka,
- wspieranie rozwoju rodziny w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej, socjalnej, prawnej, duchowej i edukacyjnej,
- zapobieganie sieroctwu społecznemu (poprzez stwarzanie dziecku możliwości rozwoju najbardziej korzystnym środowisku rodzinnym: naturalnym, adopcyjnym lub zastępczym),
- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównanie szans tych rodzin i osób,
- upowszechnianie i ochrona praw dziecka, małżeństwa i rodziny,
- wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w podejmowaniu aktywności na rzecz kompleksowego rozwoju oraz poprawy jakości życia w wymiarach osobistym, rodzinnym, społecznym, zawodowym i ekonomicznym),
- przeciwdziałanie patologiom społecznym,
- profilaktyka i terapia uzależnień oraz promocja zdrowia i zdrowego stylu życia.

Towarzystwo Rozwoju Rodziny w Opolu, Poradnia Przedmałżeńska i Rodzinna

W poradni oferowana jest m.in. pomoc psychologiczna dla dorosłych i dzieci, dla kobiet w kryzysie, dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, przemocy seksualnej a także poradnictwo przedmałżeńskie i rodzinne oraz przygotowanie młodzieży do życia małżeńskiego i rodzinnego.

VI. ZASOBY SZPITALNE W OBSZARZE ZDROWIA PSYCHICZNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny w Opolu

W skład Szpitala wchodzi:

Oddział dzienny, składający się z :

- Pododdziału Leczenia Nerwic (10 miejsc) – w którym prowadzona jest psychoterapia pacjentów z zaburzeniami nerwicowymi, związanymi ze stresem, manifestującymi się także zespołami objawów somatycznych (dolegliwości bólowe, stany napięcia, „kołatania” serca, wahania ciśnienia tętniczego itp.). W ramach terapii odbywają się również zajęcia z muzykoterapii, relaksacji, psychorysunku, terapii sztuką, psychodramy, terapii tańcem. Psychoterapia poza poprawą dolegliwości nerwicowych, pozwala na lepsze poznanie siebie, swoich mocnych i słabszych stron, a co za tym idzie, poprawia zdolności przystosowawcze w życiu

osobistym i zawodowym. Umożliwia pracę nad rozwojem własnej osobowości, co daje szansę na budowanie bardziej satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00 przez okres od 10 do 12 tygodni.

- Pododdziału Ogólnego (20 miejsc) – w którym prowadzona jest psychoterapia pacjentów z zaburzeniami psychotycznymi ze szczególnym uwzględnieniem schizofrenii, zaburzeniami nastroju i przewlekłymi zaburzeniami nerwicowymi u pacjentów nie mających motywacji lub niekwalifikujących się do intensywniejszej psychoterapii. Terapia ma na celu poprawę jakości życia pacjentów i ich funkcjonowania społecznego. Pozwala też na nabranie kompetencji w radzeniu sobie z chorobą. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00 przez okres od 6 do 16 tygodni.

Oddział psychiatrii dla dorosłych „A” liczy 63 łóżka, w jego skład wchodzi:

- Pododdział Wzmoczonego Nadzoru Psychiatrycznego – 15 łózek:

-Odcinek Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych – 4 łóżka,

-Odcinek ogólny – 11 łózek,

- Pododdział ogólny – 48 łózek

- Oddział psychiatrii dla dorosłych „B” – 63 łóżka, w jego skład wchodzi:

- Pododdział Psychogeriatryczny – 10 łózek

- Pododdział ogólny – 53 łóżka

- Oddział psychiatrii dla dorosłych „C” – 40 łózek, w jego skład wchodzi:

- Pododdział Leczenia Zespołów Abstynencyjnych po Substancjach Psychoaktywnych – 4 łóżka,

- Pododdział Ogólny – 36 łózek,

- Oddział psychiatrii dla dzieci i młodzieży – 18 łózek.

W ramach oddziałów psychiatrycznych dla dorosłych prowadzona jest terapia zajęciowa. Pacjenci mogą korzystać z pracowni ceramicznej, stolarskiej, z zajęć plastycznych, hipoterapii, muzykoterapii. W szpitalu zatrudniona jest wysoko wykwalifikowana kadra specjalistów, m.in. 24 lekarzy psychiatrów, w tym 16 specjalistów psychiatrii, pozostali lekarze są w trakcie specjalizacji, 13 psychologów, w tym 2 psychologów klinicznych

Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Branicach

Celem działania Szpitala jest dążenie do osiągnięcia określonych standardów jakości w zakresie opieki stacjonarnej, profilaktyki oraz udzielanych specjalistycznych i konsultacyjnych świadczeń ambulatoryjnych w zakresie: psychiatrii, rehabilitacji neurologicznej, leczenia zespołów abstynencyjnych i uzależnienia od alkoholu oraz rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu, opieki i leczenia w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym, wykonywania środków zabezpieczających oraz obserwacji sądowo psychiatrycznej w zakresie podstawowego i wzmocnionego zabezpieczenia

W skład Szpitala wchodzi:

Oddział Psychiatrii Ogólnej B

Oddział Psychiatrii Ogólnej C

Oddział dla Uzależnionych, wobec których orzeczono środek zabezpieczający D1.

Oddział Sądowo-Psychiatryczny o wzmocnionym zabezpieczeniu D2 i B5.

Oddział Rehabilitacji Neurologicznej.

Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu w tym:

- Oddział Leczenia Zespołów Absyntnencyjnych B7 Detoksykacyjny

- Całodobowy Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu B4

- Poradnia dla Osób z Problemami Alkoholowymi

Zakład Opiekuńczo Leczniczy o Profilu Psychiatrycznym

Poradnia Zdrowia Psychicznego

Pracownie Terapii Zajęciowej

Leczone schorzenia:

- Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi

- Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych

- Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe

- Zaburzenia nastroju (afektywne)

- Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (somatoform)

- Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi

- Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych

- Upośledzenie umysłowe

- Zaburzenia rozwoju psychicznego (psychologicznego)

- Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym

- Nieokreślone zaburzenia psychiczne

- Symptomy i objawy chorobowe dotyczące poznawania, postrzegania, stanu emocjonalnego oraz zachowania'.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Głuchołazach

Oddział psychosomatyczny

Oddział znajduje się w części zdrojowej Głuchołaz. Placówka jest całodobowym koedukacyjnym, 30 łóżkowym oddziałem psychosomatycznym. Chorym zapewnia się całodobową opiekę lekarską i pielęgniarską. Oddział posiada wykwalifikowaną kadrę, zapewniając tym samym profesjonalną opiekę przybyłym pacjentom. Oferuje specjalistyczne badania lekarskie, psychologiczne oraz badania laboratoryjne w stopniu podstawowym. W wymaganych przypadkach istnieje możliwość rozszerzenia diagnostyki i skorzystania z konsultacji specjalistów: laryngolog, chirurg, ginekolog, stomatolog itp. W procesie rehabilitacyjnym pacjentów oprócz leków, w tym środków

psychotropowych wykorzystywane są różnorodne formy oddziaływań poza farmakologicznych takich jak: psychoterapia grupowa, rozmowa indywidualna, psychoedukacja, trening autogenny, muzykoterapia itp. Terapia opracowana jest specjalistów i dotyczy umiejętności radzenia sobie z różnymi problemami i sytuacjami stresogennymi. Obejmuje czynne leczenie farmakologiczne oraz pracę z psychologiem w oparciu o formy terapii grupowej i indywidualnej.

Oddział psychosomatyczny diagnozuje i leczy:

- Organiczne zaburzenia psychiczne.
- Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych.
- Zaburzenia nastroju (depresje o łagodnym nasileniu).
- Zaburzenia nerwicowe.
- Zaburzenia osobowości i zachowania.
- Oraz inne zaburzenia psychiczne.

Oddział psychiatryczny

Oddział jest całodobowym koedukacyjnym, 33 łóżkowym oddziałem ogólnopsychiatrycznym. W oddziale znajduje się pracownia terapii zajęciowej, gdzie pod nadzorem instruktora terapii pacjenci wykonują rozmaite prace plastyczne, techniczne, słuchają muzyki, relaksują się. W procesie leczniczo rehabilitacyjnym pacjentów oprócz leków, w tym środków psychotropowych, wykorzystywane są różnorodne formy oddziaływań poza farmakologicznych takie jak na oddziale psychosomatycznym.

Terapia oparta jest na programach dotyczących umiejętności społecznych, rozpoznawania nawrotów choroby i pracy z rodziną chorych psychicznie.

Oddział psychiatryczny diagnozuje i leczy:

- Organiczne zaburzenia psychiczne,
- Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych,
- Schizofrenię i zaburzenia typu schizofrenii i urojeniowe,
- Zaburzenia nastroju, depresje, zaburzenia nerwicowe
- Zaburzenia osobowości i zachowania oraz inne zaburzenia psychiczne.

Funkcjonowanie oddziału opiera się na modelu społecznym. Oznacza to, iż życie podopiecznych zbliżone jest do domowego i rodzinnego dzięki profesjonalnej opiece leczniczej i pielęgnacyjnej. Udzielana jest wszechstronna pomoc w podstawowych sprawach życiowych, wsparcie psychologiczne, realizacja potrzeb religijnych i kulturalnych.

Centrum Terapii Nerwic w Mosznej

Centrum Terapii Nerwic jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, specjalistycznym szpitalem przeznaczonym do leczenia zaburzeń nerwicowych i depresyjnych metodami psychoterapeutycznymi.

W pracy wykorzystywany jest szeroki wachlarz technik terapeutycznych. Każda osoba, po przybyciu do CTN otrzymuje opiekę psychiatry i psychologa, ponadto uczestniczy w zajęciach grupowych.

Podstawowym celem działalności Centrum jest :

- Leczenie i rehabilitacja zaburzeń nerwicowych,
- Leczenie zespołów behawioralnych,
- Leczenie zaburzeń osobowości i zachowania u dorosłych
- Leczenie zaburzeń nastroju,
- Leczenie zaburzeń osobowości, zachowania i innych zaburzeń psychicznych spowodowanych dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną oraz prowadzenie psychoprophylaktyki w tym zakresie.

W skład Centrum wchodzi:

- Oddział Leczenia Zaburzeń Nerwicowych
- Oddział Rehabilitacji Psychiatrycznej
- Dział Fizykoterapii i Hydroterapii
- Poradnia Zdrowia Psychicznego

Ośrodek Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych

Misją Ośrodka jest służenie pomocą medyczną, terapeutyczną wszystkim zmagającym się z uzależnieniem. Świadczy usługi zdrowotne dla kobiet i mężczyzn. Zadaniem Oddziału jest udzielanie całodobowych świadczeń diagnostyczno - leczniczych dla osób dorosłych, u których wystąpiły objawy zespołu abstynencyjnego. Na postępowanie diagnostyczno - lecznicze w tym oddziale składają się przede wszystkim:

- diagnostyka i leczenie objawów alkoholowego zespołu abstynencyjnego,
- wstępne diagnozowanie i leczenie innych zaburzeń somatycznych będących skutkiem nadużywania alkoholu
- konsultacje specjalistyczne i badania laboratoryjne

W ramach oddziału oferowany jest sześciotygodniowy, intensywny program psychoterapii uzależnień przeznaczony dla osób uzależnionych. Program terapeutyczny skonstruowany zgodnie z obowiązującym prawem oraz w oparciu o sprawdzone i skuteczne wzorce realizowane od lat w Polsce i na świecie.

Program realizowany jest w ramach zajęć grupowych i indywidualnych, dostosowany do możliwości osobistych każdego pacjenta, rodzaju i etapu uzależnienia.

Praca terapeutyczna skupia się głównie na następujących obszarach:

- poznanie biopsychospołecznej i duchowej istoty własnego uzależnienia,
- urealnienie konsekwencji uzależnienia w różnych sferach życia,
- autoanaliza psychologicznych mechanizmów uzależnienia,
- ugruntowanie umiejętności utrzymania abstynencji (w tym sposoby radzenia sobie z głodem alkoholowym, trening asertywnych zachowań abstynenckich, analiza osobistych sygnałów ostrzegawczych i wypracowanie sposobów zaradczych),

- odkrycie i ugruntowanie osobistej motywacji do zdrowienia,
  - poznanie obszarów własnych zasobów i ograniczeń,
  - budowa pozytywnej perspektywy własnego życia i programu dalszego zdrowienia.
- Pacjenci uczestniczą w zajęciach terapeutycznych, edukacyjnych, treningach zachowań, zebraniach społeczności.

VII. CELE GŁÓWNE I CELE SZCZEGÓŁOWE GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej. Określa też cele główne i cele szczegółowe, które są wyznacznikiem do opracowania i realizacji programów gminnych.

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym:

- upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
- zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
- zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym:

- upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
- upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
- aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi,
- skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

- Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Lp	Sposób realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Przeprowadzenie kampanii informacyjno - edukacyjnej na temat występujących zaburzeń psychicznych oraz promujących styl życia korzystny dla zdrowia psychicznego	GKRPA i Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Placówki oświatowe	Wg potrzeb	Ilość przeprowadzonych kampanii
2.	Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych.	GKRPA Poradnia Odwykowa Ośrodek Profilaktyki Grupa AA „Światło”	Praca ciągła	Liczba osób objętych pomocą w ramach prowadzonych działań
3.	Prowadzenie działań edukacyjno - profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców dotyczących zaburzeń psychicznych	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Placówki oświatowe Świetlica Środowiskowa Ośrodek Profilaktyki	Wg potrzeb	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjno - profilaktycznych

- Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Lp	Sposób realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Diagnozowanie zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Praca ciągła	Liczba zdiagnozowanych dzieci i młodzieży
2.	Stwarzanie warunków do prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku poprzez prowadzenie działań profilaktycznych	Świetlica środowiskowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Placówki oświatowe	Praca ciągła	Liczba dzieci objętych pomocą w ramach prowadzonych działań
3.	Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu poprzez udzielanie pomocy psychiatrycznej, terapeutycznej	Poradnia Zdrowia Psychicznego Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Poradnia Odwykowa Ośrodek Profilaktyki	Praca ciągła	Liczba osób objętych pomocą w/w placówkach

- Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Lp	Sposób realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Stworzenie warunków do integracji społecznej dzieci i dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z zaburzeniami psychicznymi	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych INTEGRACJA Przedszkole Integracyjne Szkoła Podstawowa nr 2 Gminny Zespół Szkół w Ozimku	Praca ciągła	Liczba osób korzystających z pomocy stowarzyszenia oraz liczba dzieci uczęszczających do przedszkola.

- Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego

Lp	Sposób realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Interwencja kryzysowa w indywidualnych przypadkach poprzez zapewnienie wsparcia i pomocy ze strony specjalistów	Poradnia Zdrowia Psychicznego Poradnia Odwykowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Ośrodek Profilaktyki OIiPS	Wg potrzeb	Liczba podjętych interwencji kryzysowych

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

- Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznego opieki zdrowotnej.

Lp	Sposób realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Współpraca pracowników socjalnych ze służbami opieki psychiatrycznej oraz z lekarzami rodzinnymi w celu zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi dostępu do opieki zdrowotnej,	OIiPS	Praca ciągła	Liczba działań podjętych przez pracowników socjalnych.

- Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

Lp	Sposób realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Rozpoznanie potrzeb w zakresie form pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz udzielanie im świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do Domów Pomocy Społecznej.	OliPS	Wg potrzeb	Liczba usług opiekuńczych i świadczeń pieniężnych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej.

- Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

Lp	Sposób realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Pomoc w uzyskaniu pracy w Zakładach Pracy Chronionej	OliPS	Wg potrzeb	Liczba osób skierowanych do pracy z Zakładach Pracy Chronionej

- Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

Lp	Sposób realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Zebranie i udostępnienie informacji o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i pomocy terapeutycznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	www.ozimek.pl	Wg potrzeb	Liczba odsłon

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Świadczenia zdrowotne w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej udzielane przez placówki ochrony zdrowia, które mają podpisaną umowę z NFZ, finansowane są ze środków publicznych na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
2. Realizacja zadań z zakresu promocji zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym są finansowane ze środków własnych oraz środków finansowych pozyskiwanych przez wykonawcę z innych źródeł m.in. z budżetu województwa opolskiego czy Ministerstwa Zdrowia oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Cele i działania ujęte w niniejszym Programie mogą być modyfikowane lub rozszerzone w poszczególnych latach.

Coroczne informacje z realizacji zadań za rok poprzedni będą ujmowane w sprawozdaniu dla Ministerstwa Zdrowia w terminie do dnia 15 maja każdego roku.

X. ŹRÓDŁA

1. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015.
2. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla powiatu opolskiego na lata 2011-2015.
3. Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2015.
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego z późn. zmianami.
5. Informacje od podmiotów zajmujących się leczeniem i ochroną zdrowia psychicznego.
6. Strony <http>.

ICD 10

**MIĘDZYNARODOWA KLASYFIKACJA CHORÓB I PROBLEMÓW
ZDROWOTNYCH**

Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania

F00-F09 Zaburzenia psychiczne organiczne, włącznie z zespołami objawowymi

F10-F19 Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych

F20-F29 Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe

F30-F39 Zaburzenia nastroju (afektywne)

F40-F48 Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną

F50 Zaburzenia odżywiania

F60-F69 Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych

F70-F79 Upośledzenie umysłowe

F90-F98 Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym

Wykaz podmiotów świadczących usługi w zakresie ochrony zdrowia psychicznego

L.p	Nazwa placówki	Adres	Telefon
1	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	46-040 Ozimek, ul. Częstochowska 31	774651254
2	Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej ELIKSIR	46-040 Ozimek, ul. Częstochowska 31	774651051
3	Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej	46-040 Ozimek, ul. ks. Jana Dzierżona 4b	774622874
4	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	46-040 Ozimek, ul. ks. Jana Dzierżona 4b	774622877 774622876
5	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	46-040 Ozimek, ul. ks. Jana Dzierżona 4b	774622878
6	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych INTEGRACJA	46-040 Ozimek, ul. Dłuskiego 15	brak
7	Przedszkole Publiczne nr 2 z oddziałami integracyjnymi	46-040 Ozimek, ul. Korczaka 10	774651047
8	Szkoła Podstawowa nr 2	46-040 Ozimek, ul. Daniecka 14	774651276

9	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	45-005 Opole, ul. Książąt Opolskich 27	775415001
10	Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny MONAR	Zbicko, ul. Leśna 2, 46-053 Chrzęstowice	774027590 77 4027591
11	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	45-005 Opole, ul. Książąt Opolskich 37	775415013
12	Dom Pomocy Społecznej w Czarnowasach	46-020 Czarnowasy, Plac Klasztorny 2	774691186
13	Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie	46-060 Prószków, ul. Zamkowa 8	774648092
14	Warsztaty Terapii Zajęciowej	46-083 Stare Siołkowice, ul. Piastowska 26	774692432
15	Zespół Opieki Zdrowotnej Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym	45-724 Opole, ul. Szymanowskiego 1	774743287
16	Poradnia Przedmałżeńska i Rodzinna Towarzystwa Rozwoju Rodziny	45-064 Opole, ul. Damrota 6	774544845
17	Zakład Opieki Zdrowotnej Optima Medycyna	45-865 Opole, ul. Dambonia 171	774495825
18	116 Szpital Wojskowy	45-759 Opole, ul. Wróblewskiego 46	774495129
19	Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny	45-221 Opole, ul. Wodociągowa 4	775414200 775414221
20	Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA	45-075 Opole, ul. Krakowska 44	774011173
21	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia	45-315 Opole, ul. Głogowska 25b	774552535
22	Poradnia ds. uzależnień Sp. z o.o.	45-326 Opole, ul. Sandomierska 4	774417569

23	Centrum Pomocy Psychologicznej, Psychoterapeutycznej i Coachingu	45-222 Opole, ul. Oleska 45	774530163
24	Poradnia Monar Ośrodka Rehabilitacyjno-Readaptacyjnego w Zbicku	45-071 Opole, ul. Armii Krajowej 90F/1	774027590
25	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Opolu	45-301 Opole, ul. Małopolska 20A	774556390-92
26	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie	45-301 Opole, ul. Małopolska 20A	774556390-92
27	Diecezjalna Fundacja Ochrony Życia	45-007 Opole, Plac Katedralny 4	774410260
28	Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	48-140 Branice, ul. Szpitalna 18	774868140
29	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	48-340 Głuchołazy, ul. M.C Skłodowskiej 16	774391950-51
30	Centrum Terapii Nerwic w Mosznej	47-370 Zielina Moszna, ul. Zamkowa 1,	774668418
31	Ośrodek Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych	46-100 Namysłów , Woskowice Małe 15	774196555